

סיפורו של מחוסר כל

„אינני“

מאת לואיס חורוביץ.

שהקים אנגנון עולמי מסועף

רמאי!

עד במשפט של גורביץ ושותי

התוכנית. שלחו אלי שליח אחר שליח, הבטיחו לי עבודה בכל מוסד שארצה. בסוף הייתי מוכרח לחרו. מכרתי להסתדרות את הלשכה ברמת-גן ב-1000 ל"י, וסגרתי את המשרד בתל-אביב. את השותף שלי מר קנר, סדרה הלשכה הכללית בתפקיד אחראי במחסן המשביר המרכזי ברחוב בוטרוס ביפו.

יחד עם המשרדים לקחה הלשכה הכללית גם את כל תוכניותי. אחת מהן: הקמת תארי טלפון ואשנים למכירת בולים ברחובות המרכזיים, לשיקום קשישים ונכים.

היפנו אותי למשה קטרון, מזכיר מפא"י במחוז תל-אביב. „הוא ישבץ אותך במערכת הבחירות לכנסת השלישית“, הסבירו לי אלה שניהלו איתי את המשא והמתן לחיסול לשכת-העבודה הבלתי-מפלגתית.

מפא"י מצאה פתרון

קטרון קיבל אותי בסבר פנים יפות. הוא שוחח אתי ארוכות כיצד אפשר יהיה לנצל אותי בצורה היעילה ביותר להצלחתה של מערכת הבחירות לכנסת, בכל צורה ואפשרות שהיא.

לבסוף הוחלט להקים ארגון ציבורי חדש: ארגון אסירי הנאצים. באותו זמן, חקק בית-הנבחרים הגרמני את חוק הפיצויים החדש לאסירים יהודים ואחרים, שהנאצים הושיבו אותם בתקופת שלטונם במחנות-ריכוז ומחנות-עבודה. קטרון הסביר לי שלמפא"י תוכל לצמצם תועלת מעשית רבה מאד מן העבודה שכל עניני הפיצויים מגרמניה, לאסירי הנאצים, ירוכזו במשרדי מרכז מפא"י.

קיבלתי משרד ומוזכרה, והתחלתי לעבוד. תכנתי הכל בקנה-מידה גדול. התקשרתי מיד עם הארגונים העולמיים האחרים, המקבילים בתפקידיהם לארגון החדש שלנו, וביקשתי לתאם איתם פעולה. פניתי לראש ממשלת צרפת באיתה תקופה, פיאר מנדס-פראנס, גם הוא יושב-ראש ארגון של אסירי הנאצים בצרפת, והזמנתי אותו לבוא לישראל.

קטרון היה מרוצה מאד. הוא הבין, בצדק, כי הפעולה הענפה תמצא הן בקרב האסירים לשעבר הנמצאים עתה בישראל, שידעו להעריך נכונה את הפעילות החיונית של הארגון בחסות מפא"י.

לאט לאט קיבלה הפעולה אופי ארצי. בחיפה, בתל-אביב ובירושלים היו כבר אותה שעה משרדים קטנים שעסקו בכספי הפיצויים. נתנו להם להבין כי מוטב להם להתאחד איתנו, והם פעלו בעקבות הרמזים שלנו. העבודה שהארגון פעל מתוך משרדי מרכז מפא"י, ברחוב הירקון אשר בתל-אביב, היה בה די משקל כדי להפריץ באופן רב ביותר את פקדי די הסוכנות להגביר את קצב הפעולות ל" מען האסירים-לשעבר, שהתנהלו עד אותה תקופה בעצלתיים. במקום 15 אלף ל"י ש"ק הקציבה הסוכנות עד אז לפעולה זו, קפץ סעיף התקציב בבת אחת לכמעט 30 אלף. כל זה נמשך עד אחרי הבחירות. שבועי-שבועיים אחרי הבחירות נפסקו כל הפעולות לות בבת אחת. אני הייתי בעד עניני ה" אסירים-לשעבר, וקטרון היה בעד עניני ה" מפלגה. עזבתי את מפא"י ועברתי למשרד שכור בבניין הצירות ההונגרית, בשדרות-רוטשילד 33 בתל-אביב.

מה מותר למשה שרת?

במשרד החדש התחלתי לארגן מחדש את פעולות הארגון, שנקרא או בשם ארגון עולמי של אסירי ונפגעי הנאצים ועוזריהם.

פתחתי סניפים בירושלים ובחיפה והת" קשרתי עם הארגונים האחרים בכל רחבי ה" עולם. פתחנו בהרשמה כללית של האסירים והנפגעים בכל הארץ, וגבינו דמי-הרשמה מכל מי שבא להירשם.

במחצית 1956 החלטתי לצאת לגרמניה, על-מנת לפעול בעצמי לשיחרור כספי-הפי" צויים של חברי האירגון.

כבר קודם לכן הודעתי ברבים כי ממשלת-

7 פני שמונה שנים ערך המרשאל יוסף ברודטיטו, נשיא יוגוסלאביה, טיהור כללי בארצו. הוא הכריז על שורה ארוכה של אנשים כ"מרגלים אמריקאיים". באותה רשימה היה גם שמי: לואיס חורוביץ.

מרגלים אמריקאיים אינם רצויים ביוגוסלאביה. אחרי 22 חודשי מעצר, שוחררתי והחלטתי לעלות לישראל. עשיתי את הכל בכוחות עצמי: הוצאת הניסיעה מיוגוסלאביה לחיפה, הימים הראשונים במולדתי החדשה — הכל על חשבוני, מבלי לקבל אפילו פרוטה אחת מהסוכנות היהודית.

בשנתים הראשונות בישראל היה מצבי קשה מאד. התפרנסתי בדוחק רב מכל מיני עבודות זמניות, וסבלתי לעיתים קרובות הרפתרעב. החלטתי שאם בין כ"ריוכך אין גותנים לי עבודה ומשום כך אני רעב תמיד, מוטב שאכריז על שביתת-רעב ארוכה, כדי לאלץ את המוסדות המוסמכים לתת לי עבודה.

בשבוע השני של שביתת-הרעב, שפורסמה בהרחבה רבה בכל העיתונים, נלקחתי בא"מ בולנס לבית-החולים הדסה בתל-אביב. לשם באו נציגי הסוכנות ושיכנעו אותי להפסיק את השביתה: הם הבטיחו לי שיכון ועבודה.

כשהפסקתי את השביתה, קיבלתי שיכון בשכונת סלמה, צריף ב', מספר 115. שוב לא היתה לי עבודה קבועה. לא הייתי חבר מפא"י וגם לא חבר ההסתדרות. במשך השנים המעטות שהייתי בישראל, הבנתי כי בלי שתי סגולות חשובות אלו, לא אקבל עבודה לעולם.

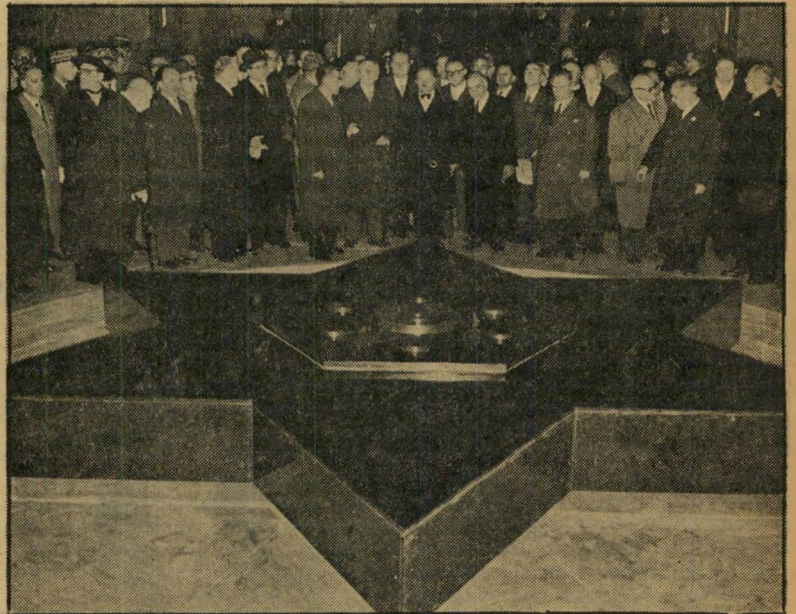
החלטתי לעשות משהו כדי לשנות את המצב הנוכחי, בשביל עצמי ובשביל כל האחרים הנמצאים במצבי.

לשכה לכל

בשנת 1953 הקמתי את לשכת-העבודה הבלתי-מפלגתית ברחוב הרצל 16 בתל-אביב. פירסמתי, במודעות גדולות בעתונים ועל לוחות-המודעות, כי בלשכת-העבודה שלי תינתן עבודה לכל מי שיבוא להירשם במשרדנו. כל מי שבא, נרשם בכרטיסיה וקיבל את העבודה המתאימה לו, בלי כל הפליה מפלגתית, גזעית או אחרת.

לאחר ההצלחה בתל-אביב, פתחתי סניף ברמת-גן. בעתונים הופיעו כל מיני כתבות השמצה נגדי, אבל הצלחתה של הלשכה הבלתי-מפלגתית היתה מובטחת.

ההסתדרות החלה לאיים עלי. אמרו לי שהחליטו לחסל אותי, ושמוטב שאחזר על כל

היהודי האלמוני. בסכס גילוי הלוט מעל מצבת היהודי האלמוני בפאריס, הצטלם הורר ב"ץ (בשורה השלישית משמאל) עם מנהיגי הקהילות במערב ובמזרח אירופה ובארגון-העברית.

הרמאי

הפרקליט. גורביץ מחייך כשהוא מובל למעצר. במשך תקופה ארוכה אסר השופט לפרסם את שמו ותמונתו

רות כניסה לארצות אליהם רצו הסוחרים לנסוע או להגר. עבור כספם היו לקוחות מונדיאל מקבלים כתובת של סוחרים בחוץ-לארץ, אצלם היו צריכים לקבל את תמורת כספם הישראלי במטבע מקומי. אולם כש-הגיעו הלקוחות לשם הוברר להם כי נפלו בפח: האנשים שאת כתובותיהם כביכול מסרו להם לבל, גליק וגורביץ, לא היו קיימים כלל.

לבל וגליק היו בטוחים בהצלחתם. הם סברו, בצדק, כי אנשים הרוצים להעביר כסף בדרכים בלתי-חוקיות, לא יתלוננו על-כך במשטרה, אפילו אם ירומו. הם צדקו: הקר-בנות לא העזו להתלונן במשטרה, ניסו ל-הסתדר עם הרמאים באמצעות משפט-כ"ר ררות פרטי.

בין השאר קנו לבל וגליק מגיאורג קני-

את כספם לחוץ-לארץ, היו פונים לבלב ו"גליק, מסדרים את עסקיהם הבלתי-חוקיים באמצעות פרקליט המשרד, עורך-הדין זלמן אורי גורביץ, שעוב בינתיים גם הוא את העבודה במסגרת-המותרות, החליט להתעשר ב"המירות האפשרית.

אלא שגורביץ לא עזב את עבודתו במסגרת המותרות מרצונו הטוב. תיקו האישי ב"שירות הממשלה מספר על חשדות שנת-עוררו נגדו על קבלת-שוחד במסגרת תפקידו בבית-המשפט וזכה גורביץ, אך אחרי ה"פרשה העגומה החליט לפתוח משרד עצמאי משלו.

גורביץ היה ממונה על ניסוח ההסכמים ועל הסכומים שלקוחות מונדיאל היו מש"לישים אצלו לפקודת גליק ולבל. השנים היו מטפלים בסידור הניירות, דואגים לאשר

בשנת 1949 עלה מרומניה, ארץ מולדתו, התקבל לעבודה במלון אנטוניק. שירת מאוחר יותר כפקיד במשרדי מס-המותרות, שם הכיר את זלמן אורי גורביץ, היועץ המשפטי של המשרד.

לפני כשנתיים, לאחר שעזב את עבודתו הממשלתית, החליט לבל להיות עצמאי, הפך יחד עם המלצר לשעבר אנדריי גליק לסוכן נסיעות.

ברבות הימים פתחו לבל וגליק משרד לעצמם, ברחוב יהודה הלוי 33 בתל-אביב. הם כינו אותו בשם המצלצל מונדיאל, החלו אוספים לקוחות, לשרתם בענף הנסיעות לחוץ-לארץ.

עד מהרה הפך מונדיאל לשם דבר בתל-אביב. סוחרים ואזרחים-סתם, שרצו להעביר